

Includ-EU

Expertiză regională și locală,
schimburi și angajament pentru o
mai bună coeziune socială în Europa.

Promovarea participării și a
întâlnirilor cu societățile gazdă

The project is funded by the Asylum,
Migration and Integration Fund of
the European Union

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat
i Feminismes

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialelor din această publicație nu implică exprimarea vreunui punct de vedere din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, al unui teritoriu, al unui oraș sau al unei zone, sau al autorităților acestuia, sau cu privire la frontierele sau limitele sale.

OIM se angajează să respecte principiul conform căruia migrația umană și ordonată este în beneficiul migranților și al societății. În calitate de organizație interguvernamentală, OIM acționează împreună cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru: a contribui la soluționarea provocărilor operaționale ale migrației; a promova înțelegerea problemelor legate de migrație; a încuraja dezvoltarea socială și economică prin migrație; și a susține demnitatea umană și bunăstarea migranților.

Această informare a fost finanțată de Fondul pentru azil, migrație și integrare al Uniunii Europene.

Conținutul acestei informări reprezintă doar punctul de vedere al autorului și este responsabilitatea exclusivă a acestuia. Comisia Europeană nu își asumă nicio responsabilitate în ceea ce privește utilizarea rezultată din informațiile pe care le conține.

Editor: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)
Biroul de coordonare OIM pentru Mediterana
Casale Strozzi Superiore
Via L.G. Faravelli snc 00195, Roma
Telefon: +39 06 44 23 14 28
E-mail: iomrome@iom.int
Website: www.italy.iom.int

Această publicație a fost editată fără a fi revizuită oficial de către OIM.
Această publicație a fost editată fără aprobarea Diviziei Publicații (PUB) a OIM.
Această publicație a fost emisă fără traducere oficială de către divizia TRS.

Fotografia de pe copertă: www.pexels.com / Povești DS

© IOM 2023

Unele drepturi sunt rezervate. Aceste lucrări sunt disponibile sub [licența Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode) (CC BY-NC-ND 3.0 IGO).*

Pentru specificații suplimentare, consultați [Drepturile de autor și condițiile de utilizare](#).

Această publicație nu trebuie utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri care urmăresc în primul rând obținerea de avantaje comerciale sau compensații bănești, cu excepția scopurilor educaționale, de exemplu pentru a fi inclusă în manuale școlare.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

CUPRINS

Introducere.....	5
Descrierea proiectului Includ-EU.....	5
Obiectivul informării.....	6
Participarea la Planul de acțiune privind integrearea și incluziunea.....	6

De la participarea politică la amestecul social.....	7
---	----------

Situația participării și a schimburilor interculturale ale resortisanților țărilor terțe.....	8
--	----------

Impactul COVID-19 asupra participării resortisanților din țări terțe.....	9
Măsuri de atenuare.....	10
Participarea în timpul crizelor umanitare: afluxul de persoane care fug din Ucraina.....	11

Participarea în țările Includ-EU.....	13
Grecia.....	14
Italia.....	15
Olanda.....	16
România.....	17
Slovenia.....	18
Spania.....	19

CUPRINS

Promovarea unei mai mari participări a resortisanților țărilor terțe în Europa..... 20

Emanciparea.....	20
Sensibilizare și sensibilizare interculturală.....	24
Informare și orientare.....	27
Intervenții de amestec social.....	30

Contribuția Includ-REU la participare și întâlniri interculturale..... 33

Locul de întâlnire pentru noii veniți în Cluj Napoca.....	33
Programul de mentorat social al Cataloniei pentru fetele în mișcare.....	34

Concluzii..... 35

Bibliografie..... 37

Introducere

Descrierea proiectului Includ-EU

Scopul Includ-EU este de a contribui la construirea unor societăți europene mai favorabile incluziunii și mai coezive prin consolidarea schimbului transnațional de cunoștințe, a cooperării și a parteneriatelor între autoritățile locale și regionale din Grecia, Italia, Țările de Jos, România, Slovenia și Spania.

Includ-EU valorifică diversitatea expertizei și a abordărilor locale, precum și politicile și practicile existente în domeniul integrării. Finanțat de Fondul pentru azil, migrație și integrare al Uniunii Europene, proiectul se axează pe:

- a) îmbunătățirea cunoștințelor și a capacităților pentru a facilita integrarea resortisanților țărilor terțe (resortisanți ai țărilor terțe);
- b) punerea în aplicare și evaluarea proiectelor-pilot care promovează integrarea resortisanților țărilor terțe la nivel regional și local;
- c) crearea unei rețele informale de regiuni și autorități locale cu diferite niveluri de expertiză.

Obiectivul informării

Unul dintre obiectivele specifice ale Includ-EU este de a spori cunoștințele și capacitățile actorilor locali și regionali de a pune în aplicare măsuri inovatoare de integrare, inclusiv prin analiza bunelor practici existente și prin formularea de recomandări politice tematice.

În acest sens, scopul acestei informări este de a prezenta situația participării politice și sociale a resortisanților țărilor terțe în Grecia, Italia, Țările de Jos, România, Slovenia și Spania, concentrându-se asupra posibilelor implicații pentru o incluziune mai largă. Această informare examinează, de asemenea, bunele practici existente care contribuie la îmbunătățirea participării și a schimburilor dintre resortisanții țărilor terțe și societățile gazdă din Uniunea Europeană (UE).

Această informare este rezultatul unui proces colaborativ de cartografiere a parteneriatelor de succes cu mai multe părți interesate, la mai multe niveluri și între sectorul public și cel privat în diferite dimensiuni ale incluziunii resortisanților țărilor terțe în țările vizate de Includ-EU, în conformitate cu noul Plan de acțiune privind integrarea și incluziunea 2021-27.

Participarea la Planul de acțiune privind integrarea și incluziunea

În timp ce responsabilitatea pentru politicile de integrare revine în primul rând statelor membre, UE a instituit o varietate de măsuri de stimulare și sprijinire a autorităților naționale, regionale și locale, precum și a societății civile în eforturile lor de promovare a integrării. În acest cadru, planul de acțiune stabilește prioritățile politicii de integrare, propune acțiuni concrete, oferă îndrumări și delimitează oportunitățile de finanțare pentru a transpune politica în practică.

Planul de acțiune al UE privind integrarea și incluziunea 2021-2027 (denumit în continuare „planul de acțiune”) recunoaște faptul că implicarea resortisanților țărilor terțe în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de integrare este esențială pentru succesul eforturilor de incluziune. Planul de acțiune își propune să asigure includerea unui număr mai mare de resortisanți din țări terțe în procesele consultative și decizionale la nivel local, regional, național și european. În acest sens, ar trebui să se acorde o atenție specială aspectelor legate de gen, situației copiilor și persoanelor aparținând minorităților religioase și etnice.

Planul de acțiune dorește, de asemenea, să sprijine statele membre în sporirea oportunităților de întâlnire și de schimburi între resortisanții țărilor terțe și alți rezidenți prin intermediul artei, culturii, sportului și vieții sociale. Sprijinul acordat participării resortisanților țărilor terțe în societate ar trebui să urmărească reducerea diferențelor percepute și combaterea prejudecăților și a discriminării. Ar trebui, de asemenea, să găsească modalități de canalizare a participării rețelelor de resortisanți ai țărilor terțe la procesele de elaborare a politicilor, ca în cazul Grupului de experți privind opiniile migranților în domeniul politicilor de migrație, azil și integrare, înființat de Comisia Europeană (a se vedea secțiunea următoare).

Nu în ultimul rând, planul de acțiune invită statele membre să instituie și să extindă măsurile care sprijină incluziunea și participarea și prin inițiative de sponsorizare comunitară. Sistemele de sponsorizare comunitară sunt esențiale pentru a asigura o incluziune fără probleme și pentru a garanta că comunitățile de

De la participarea politică la amestecul social

Pactul global pentru o migrație sigură, ordonată și regulată conține un angajament clar de a "da posibilitatea migranților și societăților să realizeze o incluziune deplină și coeziune socială" (Obiectivul 16). Acesta subliniază necesitatea de a „*facilita participarea migranților [în societatea care îi primește]*” (16f) și de a „*sprijini activitățile multiculturale [...] pentru a facilita înțelegerea și aprecierea reciprocă a culturilor migranților și a celor din comunitățile de destinație*” (16h). În plus, Pactul global subliniază importanța promovării dialogului intercultural la nivel local prin implicarea asociațiilor de migranți, a organizațiilor diasporei și a programelor de mentorat pentru „*a îmbunătăți rezultatele integrării și a încuraja respectul reciproc*” (16f).

În general, participarea migranților la viața politică și socială a țărilor de primire poate lua diferite forme de implicare politică și socială.

Participarea politică include votarea la alegerile locale, naționale sau regionale, depunerea candidaturilor, aderarea la asociații sau partide politice și participarea la organismele consultative (OIM 2020, p. 197). Ar trebui să se urmărească participarea activă a resortisanților din țări terțe prin implicarea în **viața publică locală**. În acest sens, municipalitățile sunt în prima linie în ceea ce privește crearea de rețele de organizații ale societății civile, asociații de migranți și alte părți interesate la nivel local pentru a organiza spații publice și activități care să **favorizeze experiențele colective și amestecul social** (OCDE 2018a, p. 115).

În acest sens, eforturile recente s-au concentrat pe furnizarea de instrumente actualizate pentru a favoriza amestecul social, atât față în față, cât și online, pentru managerii de proiect și lucrătorii de teren la nivel internațional, național și local. Un exemplu este [Inițiativa globală comună privind diversitatea, incluziunea și coeziunea socială \(DISC\)](#), elaborată de OIM. Prin intermediul publicației [Power of Contact](#), Inițiativa DISC oferă recomandări cu privire la modul în care se pot dezvolta și realiza intervenții de mixare socială bazate pe teoria contactului între grupuri, cu scopul de a crește interacțiunile sociale semnificative și de a cultiva încrederea (OIM 2021). În dezvoltarea acestor tipuri de intervenții, [este imperativ, de asemenea, să se construiască și să se dezvolte capacitățile](#) comunităților locale în ceea ce privește diversitatea și incluziunea socială, având în vedere eterogenitatea și identitățile intersecționale ale comunităților de migranți.

Pandemia COVID a declanșat în special **inovația digitală** pentru a menține comunitățile conectate. În cadrul raportului [Digest on Digitalisation](#), DISC a analizat, de asemenea, modul în care digitalizarea poate fi utilizată pentru a consolida relațiile sociale și a promova participarea în spațiile virtuale...

Participarea la procesele de luare a deciziilor, precum și la activitățile sociale și la viața locală în general este o condiție prealabilă pentru **emanciparea** resortisanților din țări terțe și pentru **succesul politicilor de incluziune**. Prin contribuția directă la elaborarea și punerea în aplicare a politicilor, este posibil să se asigure că aceste politici reflectă **nevoile reale**. Permitearea unei participări active a resortisanților din țări terțe este,

de asemenea, o modalitate prin care statele își pot menține legitimitatea democratică și pot promova coeziunea socială (OIM 2020, p. 198).

Din acest motiv, în 2020, Comisia a înființat un grup de experți privind opiniile migranților în domeniul politicilor de migrație, azil și integrare, compus din migranți și organizații care le reprezintă interesele. Grupul de experți a fost creat pentru a implica migranții în elaborarea politicilor UE în materie de migrație și azil și va avea un rol consultativ cu privire la modul în care elaborarea și punerea în aplicare a politicilor pot fi mai eficiente și mai sensibile la nevoile reale. Cu 24 de experți participanți din partea organizațiilor de migranți, a consiliilor de migranți, a societății civile, a mediului academic, a mediului de afaceri și a sindicatelor, grupul de experți reprezintă un pas concret către o mai mare participare a tuturor migranților la deciziile care îi afectează cel mai mult.

Mecanisme similare există la nivel național, dar adesea nu au continuitate sau nu sunt pe deplin structurate. În Italia, de exemplu, între 2017 și 2020, Forumul național al diasporei a lucrat la implicarea organizațiilor din diaspora în cooperarea internațională pentru dezvoltare. Cel mai recent, Ministerul italian al Afacerilor Externe și OIM Italia au semnat un acord pentru a stabili un sediu permanent pentru implicarea diasporei.

La nivel local, există, de asemenea, **posibilități de implicare a comunității**. În Tilburg, în Țările de Jos, Consiliul consultativ pentru refugiați încurajează emanciparea și implicarea migranților în elaborarea politicilor locale. Consiliul a fost activ în 2019-2020 cu șase consilieri cu origini migrante care au colaborat cu municipalitatea din Tilburg pe bază de voluntariat. Consiliul și-a întrerupt activitățile în timpul pandemiei, dar municipalitatea, ca parte a activităților pilotului Includ-EU, recrutează în prezent noi membri și un antrenor profesionist pentru a revigora acest organism consultativ. Alte exemple semnificative de forumuri de participare la nivel local sunt Forumul pentru integrarea socială a imigranților din Spania (a se vedea pagina 13) și Consiliile teritoriale pentru migrație, prezente în toate prefecturile italiene. Ambele organisme oferă un spațiu de consultare, informare și monitorizare în materie de integrare și sunt compuse din funcționari publici la nivel național și local, organizații non-profit și alte părți interesate la nivel local.

Alături de participarea politică și socială, **dialogul intercultural** este un aspect esențial al promovării unor procese de incluziune cu adevărat bidirecționale. Dialogul intercultural ar trebui să cuprindă contexte sociale atât de diverse precum școlile, locurile de muncă, cartierele, grupurile religioase și evenimentele sportive. Aceste spații pot oferi oportunități pentru ca persoane cu medii diferite să interacționeze în mod semnificativ, reducând diferențele percepute și învățând mai multe unii despre alții.

Nu în ultimul rând, promovarea participării active a resortisanților țărilor terțe în elaborarea politicilor, în economiile locale, în politică, în sport, în artă și în voluntariat este esențială pentru a **învinge stereotipurile, discriminarea, neîncrederea, xenofobia și rasismul**. Participarea la nivel local în politică, educație, ocuparea forței de muncă, precum și în activități culturale și de agrement îi apropie pe oameni și promovează un sentiment de apartenență. Este important ca acest lucru să fie însoțit de o **comunicare exactă și bazată pe fapte în ceea ce** privește migrația și integrarea pentru a elimina prejudecățile (OCDE 2018a, p. 115).

Situația participării și a schimburilor interculturale ale resortisanților țărilor terțe

Nivelul de implicare socială și politică a resortisanților din țări terțe depinde în mare măsură de factori structurali și individuali. În ceea ce privește **factorii structurali**, dreptul de a **vota la** alegerile naționale sau locale, precum și dreptul de a candida sunt, în general, limitate pentru migranți. **Procedurile îndelungate de naturalizare și regularizare** restrâng și mai mult spațiile de emancipare și de implicare politică a comunităților de migranți (Bertelli 2019).¹ **Drepturile economice limitate și accesul limitat la servicii sociale de bază** (asistență medicală, locuințe, educație, învățarea limbilor străine) pot, de asemenea, să împiedice (in)direct participarea în diferite sfere ale vieții comunitare.

În plus, inegalitățile structurale preexistente și segregarea rezidențială împiedică participarea la activitățile comunitare și consolidează stereotipurile, prejudecățile și tensiunile sociale existente (OIM 2021, p. 8). **Factorii individuali**, inclusiv **statutul juridic, ocuparea forței de muncă, caracteristicile socio-demografice**, vârsta, nivelul de educație, precum și durata de ședere, joacă, de asemenea, un rol în facilitarea sau împiedicarea participării (OIM 2020, p. 198). În cazul resortisanților defavorizați din țări terțe, participarea devine dificilă din cauza unei vieți cotidiene dificile, a conflictelor cu locul de muncă și a responsabilităților de îngrijire, precum și a problemelor de urgență legate de sănătate, locuință și probleme financiare. **O sănătate mintală precară** poate duce, de asemenea, la o stare de inerție și lipsă de motivație, afectând negativ viața socială. În plus, procedurile birocratice îndelungate de obținere a documentelor legale, barierele lingvistice și neîncrederea din partea rezidenților descurajează adesea migranții să se implice mai mult în viața publică locală.

În general, activitățile de amestec social pot să nu pară relevante sau atractive din cauza unei **deconectări percepute** între normele și tradițiile culturale ale migranților și cele ale comunității gazdă, afectând negativ motivația de a participa sau de a se implica în contextul local (OIM 2021, p. 9). Alternativ, noii veniți sau alți rezidenți pot prefera să petreacă timp cu persoane pe care le percep ca fiind mai asemănătoare cu ei, manifestând **reticență în** a se angaja în oportunități de amestecare socială (OIM 2021, p. 9).

Obstacolele în calea participării pot apărea, de asemenea, din cauza **lipsei de sprijin** din partea instituțiilor și a autorităților, care adesea limitează sau nu sprijină activitățile de amestecare socială, sau din cauza **gestionării pur și simplu excluzive** a activităților comunitare (OIM 2021, p. 10).

Imposibilitatea de a participa în societate poate exacerba sentimentul de **dezorientare și pierdere** asociat cu deșurubarea și strămutarea forțată. În plus, oportunitățile reduse de schimburi de la egal la egal cu alți rezidenți contribuie la **stereotipuri, neîncredere, stigmatizare și segregare socio-spațială**.

¹ A se vedea, de asemenea, Observatorul Cetățeniei Globale, globalcit.eu/news-and-commentary/infographics.

Impactul COVID-19 asupra participării resortisanților din țări terțe

Impactul COVID-19 a fost resimțit cel mai mult de cei care sunt deja excluși din societate. Inițiativele centrate pe comunitate care promovează coeziunea socială, cum ar fi centrele de cartier, cafenelele lingvistice și programele de mentorat social, au avut mult de suferit în timpul pandemiei. În timp ce rețelele sociale ale resortisanților țărilor terțe sunt adesea limitate, închiderea bibliotecilor, a lăcașurilor de cult, a centrelor comunitare, a școlilor de limbi străine, a locurilor de muncă voluntară, a cluburilor sportive și a cafenelelor a **limitat sau a șters complet puținele opțiuni pe care le aveau migranții pentru a socializa și a participa la viața comunității lor.**

Accesul insuficient la echipamente digitale și la conectivitate a avut un impact negativ asupra bunăstării lor și a contribuit la izolarea lor, afectând accesul la educație și pierderea unui loc de muncă plătit.

De asemenea, **întreruperile în furnizarea de servicii cheie** au împiedicat participarea și incluziunea. Schimbarea rapidă a reglementărilor legate de pandemia COVID-19 reprezintă o provocare pentru migranți în ceea ce privește accesul sau interpretarea unor informații exacte, lăsându-i în situații incerte și uneori neregulate.

În general, pandemia a adâncit **starea de izolare pe care o** resimt deja mulți migranți în toate țările Includ-EU. Mulți resortisanți ai țărilor terțe din **Slovenia au** declarat că nu și-au vizitat familiile din țara de origine de teamă că își vor pierde locul de muncă la întoarcere din cauza carantinei obligatorii. Cercetătorii din **Țările de Jos** au constatat că migranții în vârstă sunt deosebit de sensibili la singurătate în timpul închiderii, mai mult decât omologii lor olandezi (Kennissplatform Integratie and Samenleving 2020).

Migranții care s-au confruntat cu incertitudinea, izolarea și izolarea înainte, în timpul și după ce au imigrat în Țările de Jos, se confruntă cu amintiri din cauza pandemiei. Simptomele așa-numitului „**stres Corona**” includ afecțiuni fizice, precum și probleme psihologice, cum ar fi retragerea din societate, lipsa motivației de a participa, proasta dispoziție și incapacitatea de a se ține de rutina zilnică (Prins 2020).

În ciuda numeroaselor sale implicații negative, pandemia a scos în evidență valoarea angajamentului și a cooperării între mai multe părți interesate în cadrul comunităților și a accelerat inovarea în practicile de incluziune a migranților, în special prin utilizarea instrumentelor digitale. În plus, migranții și grupurile din diaspora au devenit actori-cheie în răspunsul la pandemie și în redresarea socio-economică la nivel global, în special prin contribuția lor în sectoare esențiale precum asistența medicală, producția alimentară, curățenia, comerțul cu amănuntul și logistica.

Măsuri de atenuare

Țările din cadrul Includ-EU și-au concentrat eforturile pentru a se asigura că participarea și schimburile sunt în continuare posibile prin **mutarea inițiativelor și serviciilor online**. În **Spania**, administrațiile publice și furnizorii de servicii au transferat servicii și oportunități de participare

online. Cu toate acestea, în practică, **decalajul digital** existent rămâne un mare obstacol în calea participării.

În **Italia**, s-au depus eforturi pentru a utiliza diferite limbi pentru a răspândi informații privind acțiunile de sprijin și consultanță juridică existente: au fost publicate mesaje specifice pe site-urile web ale regiunilor și municipalităților, împreună cu numere de telefon gratuite la care se poate apela în caz de întrebări. Un sprijin esențial în această direcție a fost oferit de sectorul terțiar și de organizațiile internaționale prezente în Italia.

Alte inițiative au încercat, de asemenea, să dea **vizibilitate participării resortisanților din țări terțe la realizarea de** acțiuni de atenuare a efectelor pandemiei. Criza COVID-19 a pus un nou accent pe rolul jucat de o parte semnificativă a migranților care desfășoară ocupații slab calificate, în special în perioadele de închidere forțată. În **Italia**, au fost lansate campanii de recunoaștere a importanței rețelelor de telecomunicații în sectoare-cheie, cum ar fi asistența medicală, agricultura și serviciile de livrare. În multe cazuri, **serviciile de sprijin au venit direct de la resortisanții țărilor terțe**. Printre exemple se numără inițiativele organizate de sistemul de primire din Italia, unde centrele de primire au organizat producția și distribuirea de măști de față sau au desfășurat inițiative de sprijinire a grupurilor vulnerabile (de exemplu, cumpărături pentru persoanele în vârstă).² Organizațiile diasporei au fost, de asemenea, foarte active în acțiunile de ajutor de urgență din Italia.³

În ceea ce privește sănătatea mintală, în timpul pandemiei, consilierii din Țările de Jos au recunoscut **capacitatea limitată de a oferi ajutor prin mijloace virtuale**, dar au recomandat **menținerea unor convorbiri telefonice regulate** cu persoanele izolate și punerea în legătură a migranților cu prieteni sau reprezentanți ai migranților. O linie de asistență telefonică „[Corona Helpline](#)” destinată persoanelor în vârstă cu antecedente de migrație este acum disponibilă în **Țările de Jos**. Facilitată de organizația de seniori KBO-PCOB și de rețeaua de organizații pentru migrații în vârstă (NOOM), linia telefonică este menită să-i sprijine pe migrații în vârstă prin furnizarea de informații, dar și pentru a atenua sentimentul de singurătate.

Participarea în timpul crizelor umanitare: afluxul de persoane care fug din Ucraina

Atacul Rusiei asupra Ucrainei a provocat o **criză umanitară fără precedent în Europa**. Pentru a oferi o protecție rapidă și eficientă celor care fug din Ucraina, Comisia Europeană a solicitat insistent activarea **Directivei privind protecția temporară**. În conformitate cu directiva, cetățenii ucraineni și cetățenii non-ucraineni care nu se pot întoarce în țara de origine vor beneficia de protecție imediată, inclusiv protecția drepturilor de ședere, accesul pe piața forței de muncă, accesul la locuințe, asistență socială, asistență medicală sau de altă natură și mijloace de subzistență (Comisia Europeană, 2022). Punerea în aplicare a acestei directive în toate statele membre ridică probleme de discriminare împotriva cetățenilor non-ucraineni, iar detaliile pe termen lung ale acesteia sunt încă neclare.

Perspectivile de deplasare în interiorul și în afara Ucrainei sunt încă neclare. Prin urmare, este greu de prezis ce inițiative vor fi necesare pentru a asigura participarea refugiaților ucraineni la

² Pentru o colecție de bune practici vezi SIPROIMI Proiecte de sprijinire a unor servicii de bază în timpul pandemiei - colecție de bune practici www.siproimi.it/storie-buone-pratiche/i-progetti-della-rete-sprar-siproimi-per-il-contenimento-del-covid-19.

³ A se vedea www.cartadiroma.org/osservatorio/factchecking/emergenza-covid19-il-ruolo-attivo-delle-diaspore.

viața socială a comunităților de primire. De fapt, deși în prezent există un sprijin copleșitor pentru aceste populații afectate de conflict, este posibil să apară o "oboseală a solidarității" și să crească tensiunile sociale pe măsură ce ucrainenii strămutați se instalează și, în cele din urmă, "concură" pentru resurse și oportunități. În acest context, măsurile politice și operaționale care abordează cauzele profunde ale discriminării, xenofobiei și ale altor forme de intoleranță vor deveni din ce în ce mai importante.

Mulți refugiați care părăsesc Ucraina s-au alăturat membrilor familiei sau rețelei lor personale din țările UE. Într-o situație de urgență, astfel de rețele reprezintă o sursă esențială de ajutor material, precum și o platformă de conectare cu comunitățile locale.

Organizațiile diasporei prezente în întreaga Europă și-au făcut auzite vocile pentru a pleda pentru un răspuns rapid la situația umanitară din Ucraina și din afara acesteia. Ascultarea revendicărilor diasporei și asigurarea includerii acesteia în forurile naționale și internaționale relevante reprezintă un pas esențial în contextul în care războiul din Ucraina continuă.

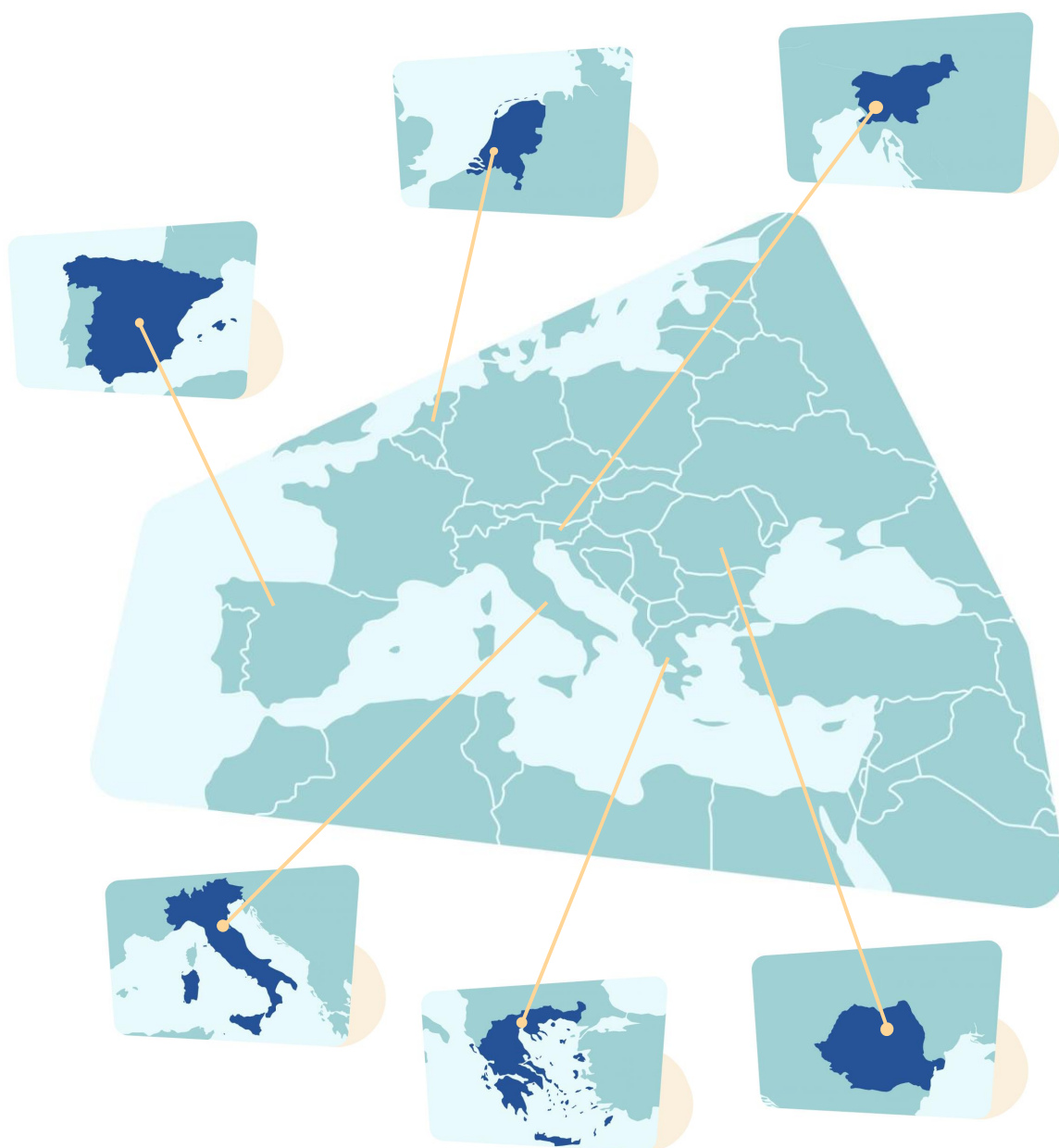
Nu în ultimul rând, măsurile de atenuare prezentate în timpul pandemiei pentru participarea digitală și la distanță au devenit din ce în ce mai relevante pentru a sprijini ucrainenii strămutați. În acest sens, inițiativele de învățare la distanță în Ucraina și în țările de primire din Europa se dovedesc a fi esențiale pentru asigurarea dreptului la educație și la viață socială în timpul acestui conflict (UNESCO 2022).

Aceste aspecte și perspectivele actuale ale deplasării ucrainene sugerează că, pe de o parte, este esențial să se pună în aplicare soluții structurale pentru a promova participarea tuturor celor care suferă în mod disproporționat din cauza decalajului digital. Pe de altă parte, actuala criză umanitară arată că este important să se dispună de instrumente flexibile pentru a sprijini implicarea în societate a celor strămutați temporar, asigurându-se că serviciile și politicile existente pot răspunde, de asemenea, nevoilor de protecție în evoluție.

Mai presus de toate, în lipsa unui sprijin și a unei planificări timpurii, noii sosiți pot sfârși prin a submina capacitatea locală de primire și de integrare și pot contribui la creșterea tensiunilor sociale legate de insecuritatea alimentară iminentă și de creșterea concurenței pentru locuințe și locuri de muncă. În lipsa unor inițiative oportune care să abordeze nevoile pe termen mediu și lung ale migranților și refugiaților încă dinainte de sosire, această situație poate sfârși prin a agrava prejudecățile și sentimentele xenofobe existente.

Participarea în țările Includ-EU

Următoarea secțiune se concentrează pe stadiul participării politice și sociale a resortisanților țărilor terțe în cele șase țări din Includ-EU, inclusiv pe principalele bariere și căi de implicare la nivel local, regional și național.

Grecia

Conform Indicelui 2020 al politicilor de integrare a migranților (MIPEX), în Grecia există **obstacole majore în** calea participării politice a imigranților. În această categorie, această țară a obținut un scor de 20 pe o scară MIPEX de 100 de puncte, cu mult sub media internațională de 56 (MIPEX 2020a). Mai exact, imigranții din Grecia nu au drept de vot, iar cetățenii străini sunt în general excluși din procesul democratic. În plus, în general, imigranții nu primesc informații privind oportunitățile politice și nici nu sunt consultați în mod structural și nu li se permite să voteze la alegerile locale (MIPEX 2020a).

În ciuda acestui fapt, indicatorii MIPEX arată schimbări pozitive atunci când vine vorba de **implicarea migranților în furnizarea de informații, în conceperea serviciilor și în furnizarea de servicii de sănătate** (MIPEX 2020a).

În ultimii ani, au fost **înființate mai multe instituții și organisme** pentru a permite participarea politică și socială a resortisanților țărilor terțe în Grecia. Consiliile de integrare a migranților, create în 2010, sunt organisme consultative în cadrul municipalităților grecești care sprijină autoritățile locale în vederea dobândirii de cunoștințe cu privire la problemele cu care se confruntă populația imigrantă. Centrele comunitare, care funcționează sub supravegherea Direcției de Solidaritate Socială și Sănătate, deservește toți rezidenții din municipalități și funcționează ca centre pentru serviciile de asistență socială (OCDE 2018b, p. 40). Înființat în 2017, Centrul de coordonare pentru migranți și refugiați din Atena acționează ca punct de legătură între mai multe instituții și municipalitatea din Atena pentru a promova integrarea la nivel local. Nu în ultimul rând, Rețeaua orașelor pentru integrare este o rețea intermunicipală condusă de municipalități din întreaga Grecie care proiectează și fac schimb de bune practici în domeniul integrării, în cooperare cu ICNUR, OIM și municipalitatea din Atena.

Italia

În general, **migranții din Italia continuă să întâmpine obstacole în calea participării lor politice** (MIPEX 2020b). Nu li se permite să voteze și găsesc puțin sprijin pentru implicarea politică. Există organisme consultative în întreaga țară, dar acestea sunt considerate, în general, slabe (MIPEX 2020b). Decretul-lege nr. 113/2018 a stabilit, de asemenea, o cerință privind limba B1 pentru naturalizare, cu un impact negativ asupra perspectivelor generale de integrare pe termen lung în țară (MIPEX 2020b).

În conformitate cu art. 42 din Legea consolidată privind imigrația (Decretul legislativ din 25 iulie 1998, nr. 286), statul, precum și regiunile, provinciile și municipalitățile au sarcina de a promova participarea activă a resortisanților țărilor terțe în cooperare cu asociațiile de migranți. Ministerul Muncii și Politicilor Sociale, în parteneriat cu Institutul Național de Statistică (ISTAT), furnizează anual analize privind activitățile existente pentru a favoriza participarea, precum și strategii comune pentru promovarea integrării resortisanților țărilor terțe în Italia. Autoritățile regionale promovează participarea activă a migranților la viața socio-economică și culturală prin intermediul apelului IMPACT AMIF, care se referă la punerea în aplicare a planurilor regionale de integrare a resortisanților țărilor terțe.

Asociațiile de imigranți sunt active în toată țara, un rol important fiind jucat de asociațiile de femei imigrante care promovează participarea în societatea italiană. În plus, resortisanții țărilor terțe care subscriu la Acordul de integrare, care este obligatoriu pentru titularii de permise de ședere cu o durată de cel puțin un an, participă la **programe de orientare civică**.

În ultimii ani, o gamă largă de proiecte și activități au primit finanțare la nivel local și național pentru a favoriza amestecul social prin activități de voluntariat, sport și cultură. De exemplu, Ministerul de Interne a încurajat prefectii să semneze acorduri cu instituțiile locale pentru a angaja solicitanții de azil în activități de voluntariat în beneficiul comunității locale. Un alt exemplu este protocolul semnat cu CONI (Comitetul Olimpic Național Italian) pentru traseele de socializare prin sport.

În cele din urmă, **Oficiul Național de Combatere a Discriminării Rasiale (UNAR)** supraveghează respectarea dreptului la tratament egal în fața legii, indiferent de etnie, rasă, vârstă, convingeri religioase, orientare sexuală, identitate de gen sau handicap, inclusiv asistența practică acordată victimelor discriminării.

Olanda

Resortisanții țărilor terțe cu permise de ședere în Țările de Jos se bucură de **condiții relativ favorabile** pentru participarea politică și pot vota și candida la alegerile locale (MIPEX 2020c). Partidele politice conduse de migranți sunt din ce în ce mai importante - cu toate acestea, zi de zi, există puțin sprijin pentru organismele consultative, iar migranții au oportunități limitate de a-și spune părerea cu privire la politicile și practicile care îi afectează cel mai mult (MIPEX 2020c).

În general, sistemul olandez de integrare îi încurajează pe noii veniți să caute oportunități și să **participe la viața socială încă de la început, după sosire**. În 2017, a fost introdus un program de certificat de participare, care impune persoanelor care doresc să solicite un permis de ședere să semneze un angajament de a respecta valorile olandeze comune și de a practica standardele și regulile societății olandeze (site-ul european privind integrarea 2021).

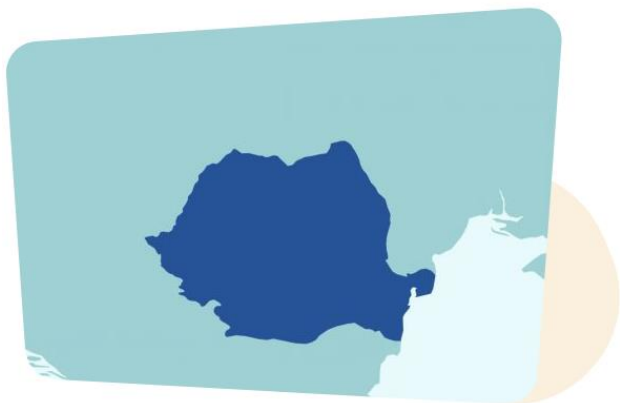
Solicitanții de azil care obțin un permis de ședere în Țările de Jos pot beneficia de **sistemul de sprijin** al Consiliului Olandez pentru Refugiați. Cei mai mulți dintre prietenii Consiliului Olandez pentru Refugiați sunt voluntari instruiți pentru a-i ajuta pe migranți să se descurce în primii lor ani în Olanda. Prietenii pot oferi, de asemenea, o cale esențială de participare socială și de expunere la cultura olandeză.

Creșterea numărului de migranți care au sosit în 2015-2016 a dus la introducerea multor **inițiative de cartier și inițiative ale cetățenilor**. Comunitățile mai mici (de exemplu, satele, orașele) tind să ofere sprijin informal de primire față de noii sosiți, din partea vecinilor, școlilor, colegilor; mai mult în comparație cu orașele mai mari (De Gruijter și De Winter-Koçak 2018).

Perioadele lungi de așteptare pe care titularii de permise de ședere le petrec în centrele de primire înainte de a fi mutați în locuințe independente au un mare impact asupra procesului de incluziune. În consecință, autoritățile naționale și locale depun eforturi mai mari pentru a scurta timpii de așteptare și pentru a folosi acest timp în mod cât mai constructiv posibil prin furnizarea de sprijin pentru integrarea timpurie - adesea formulată ca „așteptare semnificativă”. Noii beneficiari de permise de ședere sunt încurajați să se angajeze ca voluntari pentru a-și dezvolta competențele, pentru a-și exersa cunoștințele de limba olandeză și pentru a se integra în societatea olandeză.

România

Resortisanții țărilor terțe se confruntă cu **obstacole majore în calea participării** în România. Acestea nu au drepturi politice și nu sunt consultate în mod structural cu privire la politicile care privesc incluziunea lor (MIPEX 2020d). În general, politicile de integrare din România creează bariere majore în calea integrării imigranților în acest domeniu, țara obținând scorul 5 în clasamentul MIPEX (MIPEX 2020d).

Incluziunea socială a resortisanților țărilor terțe este reglementată de Ordonanța de urgență nr. 44/2004 și modificările ulterioare ale acesteia. În conformitate cu

dispozițiile ordonanței, resortisanții țărilor terțe se pot înscrie în programul de integrare coordonat de Inspectoratul General pentru Imigrări (GII). Programul constă într-o serie de servicii de asistență furnizate printr-un efort de cooperare între autoritățile locale și organizațiile neguvernamentale.

Programul de integrare are o durată de maximum 12 luni și oferă informații și consiliere cu privire la drepturile și obligațiile legale în țară, cursuri de limba română (pentru adulți și copii), cursuri de orientare, consiliere pentru accesul la un loc de muncă, la locuință, la asistență medicală și socială, la securitate socială și educație, sprijin psihologic și alte tipuri de sprijin în funcție de nevoile specifice ale fiecărui migrant (de exemplu, cazare pe o perioadă de până la 12 luni pentru persoanele vulnerabile).

În plus, **Strategia națională pentru imigrație 2021-2024 are ca obiectiv** îmbunătățirea disponibilității informațiilor privind condițiile de intrare, ședere și ieșire și promovarea incluziunii sociale prin sprijinirea participării acestora la activități sociale, economice și culturale.

Slovenia

În ultimii ani, Slovenia a **reuşit să îmbunătăţească modalităţile de participare politică** a resortisanţilor ţărilor terţe prin consolidarea includerii acestora în organismele consultative naţionale şi prin crearea de puncte de informare (MIPEX 2020e). Cu toate acestea, există încă unele obstacole majore. Din 2002, toţi rezidenţii permanenţi pe termen lung au dreptul de a vota la alegerile locale, deşi resortisanţii ţărilor terţe nu pot fi membri ai unor partide politice şi nu pot candida la alegeri. În plus, asociaţiile de imigranţi sunt consultate în mod formal doar din 2015 (MIPEX 2020e).

Strategia de migraţie a Sloveniei subliniază faptul că un mediu local favorabil incluziunii este esenţial pentru o integrare reuşită şi promovează implicarea organizaţiilor societăţii civile în implementarea activităţilor de integrare.⁴ Cu toate acestea, integrarea resortisanţilor ţărilor terţe la nivel local nu este disciplinată în mod oficial, iar cooperarea dintre autorităţile locale şi naţionale este adesea deficitară. În practică, integrarea are loc la nivelul comunităţii locale şi este susţinută de diverse programe sectoriale neguvernamentale sau proiecte pe termen scurt (majoritatea finanţate la nivel naţional sau de UE).⁵

Legislaţia slovenă împotriva discriminării acoperă majoritatea formelor de discriminare rasială, etnică, religioasă şi de naţionalitate (MIPEX 2020e). În 2016, Legea privind protecţia împotriva discriminării a consolidat mecanismele de protecţie împotriva discriminării şi a instituit Avocatul principiului egalităţii. Din păcate, unele dintre sarcinile statutare ale Avocatului sunt puse în aplicare într-o măsură foarte limitată din cauza lipsei de resurse financiare şi a lipsei de personal (Avocatul principiului egalităţii 2019).

Deşi nu există asociaţii active de migranţi în Slovenia, **multe organizaţii implică resortisanţi ai ţărilor terţe în activitatea lor**. În acest fel, majoritatea resortisanţilor din ţări terţe din Slovenia - în special cele din ţările din fosta Iugoslavie - se bucură cel puţin de o anumită formă de susţinere. Acest lucru este deosebit de important, deoarece se dovedeşte dificil pentru grupurile mai mici de resortisanţi ai ţărilor terţe să găsească spaţii pentru a contracara eficient discriminarea (Bajt şi Pajnik 2010, p. 7).

⁴ Strategia de migraţie a Republicii Slovenia. Disponibil la: www.gov.si/assets/ministrstva/MNZ/SOJ/STR17072019.pdf.

⁵ Mecanismul Naţional de Evaluare a Integrării. Slovenia Raport pentru anul 2018. P. 6. Disponibil la: www.forintegration.eu/pl/pub/national-reports-2020/dnl/56.

Spania

În Spania, implicarea migranților în furnizarea de informații, precum și în conceperea și furnizarea de servicii s-a îmbunătățit, în general, din 2014. În general, **politicile spaniole de integrare sunt mai incluzive decât cele ale altor țări din UE** (MIPEX 2020f). Imigranții au mai multe posibilități de a participa la viața politică, deși există încă unele obstacole (MIPEX 2020f).

Legislația spaniolă (Legea organică din 2/2009) prevede crearea **Forumului pentru integrarea socială a imigranților**, un spațiu pentru promovarea

participării imigranților, precum și un organism de consultare, informare și consiliere în materie de integrare, alcătuit din administrații publice, asociații de imigranți și alte părți interesate.

Competențele în materie de imigrație sunt împărțite între guvernul central și **comunitățile autonome**. Acestea din urmă încurajează dialogul și platformele de întâlnire cu populația migrantă ca instrumente de promovare a participării active. Câteva exemple bune sunt Forumul andaluz pentru integrarea persoanelor de origine migrantă și Forumul regional pentru imigrație din Madrid sau Forumul pentru imigrație din Aragon.

Pe lângă aceste forumuri, Spania promovează, de asemenea, participarea la proiecte specifice legate direct de integrarea și participarea migranților, pe lângă alte linii de granturi transversale legate de promovarea voluntariatului, integrarea în cartiere sau lucrul cu grupuri de persoane vulnerabile.

Promovarea unei mai mari participări a resortisanților țărilor terțe în Europa

Participarea activă în societate este esențială pentru a urma **căi cu adevărat reciproce și de succes către coeziunea socială**. Exemplele care urmează arată cum este posibil să se transpună obiectivele de politică în acest domeniu în practici concrete la nivel național și local.

În mod specific, bunele practici existente sugerează că este posibil să se creeze oportunități mai mari de participare și de schimburi prin **acțiuni în patru domenii**, și anume **emanciparea, sensibilizarea, informarea și orientarea, precum și evenimente comune și timp liber**.

Aceste acțiuni pot fi **eficiente** în promovarea unui angajament activ **chiar și atunci când alte căi de a pleda pentru o mai mare participare politică și pentru emanciparea resortisanților țărilor terțe sunt reduse sau mai greu de urmărit**.

1. Emanciparea

Primul pas spre o mai mare participare și spre întâlniri interculturale este asigurarea accesului resortisanților țărilor terțe din România la instrumentele și locurile de **participare în societate pe picior de egalitate cu ceilalți rezidenți**. Acțiunile care favorizează emanciparea acestora în această direcție ar trebui atât să **elimine barierele, cât și să promoveze** în mod activ **instrumentele de participare** pentru schimburi semnificative..

Platforma Co-Atena, de exemplu, reunește refugiați și alți localnici în beneficiul întregii comunități. Prin crearea de mese rotunde pe tema cetățeniei și a imigrației, regiunea Catalonia a creat un spațiu de dialog care promovează cooperarea descentralizată în domeniul politicilor de imigrație, bazată pe participarea activă atât a migrantilor, cât și a celorlalți rezidenți. Alte inițiative le dau tinerilor puterea de a deveni

1 © Zen CHUNG / bexels.com

agenți ai schimbării sociale. În mod similar, sistemele și instituțiile de învățământ superior pot juca un rol decisiv în reducerea distanțelor percepute și în eliminarea barierelor în calea participării în societate.

Bunele practici pe scurt

Vindecarea Limbo și Co-Athens pentru cartiere mai active - Grecia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Municipality din Atena, în parteneriat cu Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena (UoA), Serviciile Catolice de Ajutor (CRS), Comitetul Internațional de Salvare (IRC) și Agenția de Dezvoltare și Management al Destinației din Atena (ADDMA).

Curing the Limbo (2018-2021) este un program pilot european al orașului Atena, implementat în parteneriat strategic cu Universitatea Națională și Kapodistriană din Atena (UoA), Serviciile Catolice de Ajutorare (CRS), Comitetul Internațional de Salvare (IRC) și Agenția de Dezvoltare și Management al Destinației din Atena (ADDMA). Proiectul este cofinanțat de Fondul European de Dezvoltare Regională prin intermediul inițiativei Urban Innovative Actions (UIA).

Curing the Limbo propune un model holistic de incluziune socială pentru a aborda problema „inactivității” forțate pe termen lung care afectează o mare parte a populației de refugiați.

Programul sprijină refugiații cărora li s-a acordat azil și care locuiesc în prezent în Atena pentru a depăși excluziunea socială. Beneficiarii beneficiază de un sprijin prioritar sporit pentru integrare, de la o agenție de închiriere socială, cursuri de limbă și formare în domeniul competențelor transversale, până la monitorizarea cazurilor și sprijin psihosocial. În același timp, participanții pot stabili parteneriate și legături cu alți localnici și pot participa la activități conduse de cetățeni.

Pentru a favoriza colaborarea dintre refugiați și alți localnici, în 2013, orașul Atena a creat Platforma Co-Atena (SynAthina în limba greacă). Co-Athens le dă posibilitatea de a co-dezvolta acțiuni care au un impact pozitiv asupra contextului local și care, de asemenea, aduc oamenii împreună. Programul constă în apeluri deschise, un sistem de finanțare pentru start-up-uri urbane, ateliere de lucru, sesiuni de ideare, mentorat și consolidare a capacităților, dezbateri publice, evenimente de informare în cartier și alte activități.

Până în prezent, platforma sprijină 9 proiecte de colaborare cu 40 de participanți care lucrează la o serie de priorități tematice legate de nevoile locale: o inițiativă de cartier pentru crearea unei academii de fotbal, o cooperativă de energie verde, un laborator de schimb de alimente, o platformă de teatru și muzică, un program educațional pilot bazat pe documentare și un colectiv de formare pentru teatru de stradă și acrobație.

Mecanismul de coordonare al Co-Athens se bazează pe un model de crowdsourcing. Un grup agil de ofițeri de proiect și un manager coordonează colectivele printr-un cadru structurat. Fiecare colectiv este apoi responsabil pentru dezvoltarea de parteneriate cu refugiații, comunitățile din cartier și părțile interesate la nivel local.

CONNGI - Mecanismul Național de Coordonare a Asociației pentru Promovarea Socială a Noii Generații Italiene - Italia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Rețeaua CONNGI, mai multe asociații din a doua generație, cu sprijinul Ministerului Muncii și Politicilor Sociale (MLSP) și altele.

Mecanismul național de coordonare a Asociației de promovare socială a noii generații italiene (CONNGI) a fost creat în 2017, la inițiativa Ministerului Muncii și Politicilor Sociale și a asociațiilor de tineri proveniți din migrație. CONNGI reunește în prezent 32 de asociații și 4.200 de tineri membri. Membrii CONNGI militează pentru participarea activă a resortisanților țărilor terțe și recunoașterea drepturilor acestora. De asemenea, acestea sprijină acțiuni legate de educație, ocuparea forței de muncă și incluziune socială.

CONNGI își propune să promoveze o nouă abordare a incluziunii care să ia în considerare nevoile reale ale generațiilor tinere. Această inițiativă urmărește să consolideze colaborările cu instituții și organizații pentru a aduce în prim plan ideile tinerilor la nivel național și internațional.

Acest lucru este realizat prin organizarea de activități bazate pe principiile și prioritățile stabilite în Manifestul asociației, un document programatic semnat de toți membrii CONNGI și actualizat periodic. Versiunea 2019 are următoarele componente cheie: școala; munca; cultura, sportul și participarea; cetățenia și reprezentarea politică.

TandEM - Către un tineret migrant emancipat în Europa de Sud - Spania, Italia, Malta, Grecia, Croația și Cipru

Actorul (actorii) de punere în aplicare: OIM, Asociația Universităților Europene și Comunitatea religioasă islamică italiană.

TandEM (Către un tineret migrant împuternicit în Europa de Sud) este un proiect regional finanțat de Fondul UE pentru azil, migrație și integrare (AMIF). Acesta a fost pus în aplicare de Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), în parteneriat cu Asociația Universitară Europeană (EUA) și Comunitatea religioasă islamică italiană (COREIS).

Proiectul a urmărit să identifice și să compare nevoile și obstacolele pe care le întâmpină resortisanții țărilor terțe pentru a avea acces și a reuși în învățământul superior în Spania, Italia, Malta, Grecia, Croația și Cipru, oferind totodată recomandări cu privire la modul în care pot fi abordate aceste bariere. În plus, inițiativa a permis tinerilor să își spună părerea cu privire la ceea ce înseamnă incluziunea, lăsând loc creativității, ideilor și experiențelor trăite de aceștia în ceea ce privește diversitatea și migrația. Pentru a atinge aceste obiective, TandEM s-a bazat pe comunicare și pe schimburi de la egal la egal între tineri din medii diferite, punând accentul pe comunitatea studențească ca spațiu social comun.

Printre acțiunile specifice se numără:

- emanciparea tinerilor ca agenți ai narațiunilor despre migrație. Tinerii resortisanților ai țărilor terțe și colegii lor locali au conceput o campanie de socializare în Europa de Sud, care a pus accentul pe identitățile multiple ale tinerilor;
- mobilizarea tinerilor pentru a îmbunătăți dialogul interconfesional în educație;
- îmbunătățirea accesului și a participării resortisanților țărilor terțe la învățământul superior și a participării la acesta prin realizarea unui studiu comparativ între țări privind nevoile și barierele legate de acces;

-
- angajarea tinerilor în activități de sprijin între egali, prin instituirea unor programe de mentorat pentru studenți. Rezultatele activităților pilot din trei universități din Italia (Pisa, Roma la Sapienza, Napoli L'Orientale) au arătat că atât comunitățile educaționale, cât și cele locale au beneficiat de programele de mentorat. De asemenea, au fost încheiate parteneriate cu universități din toate celelalte țări participante la proiect, creându-se astfel o rețea de 12 universități din Europa de Sud, angajate în valorile proiectului.

Program de activare socială - Slovenia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Asociația Odnos și Institutul OLOOP.

Social Activation este un proiect pilot de 3 ani finanțat de Ministerul Muncii, Familiei, Afacerilor Sociale și Egalității de Șanse și de Fondul Social European. Acesta este pus în aplicare în cadrul politicii europene de coeziune de către ONG-urile Odnos și Oloop.

Programul urmărește promovarea incluziunii sociale, a egalității de șanse, a participării active și a unei mai bune rate de angajare. Se adresează femeilor adulte din diverse medii culturale, care nu vorbesc slovenă, au un permis de ședere permanentă în Slovenia sau cetățenie slovenă și primesc ajutor social, sunt șomere sau inactive.

Scopul programului de activare socială este de a le emancipa pe aceste femei și de a le motiva să intre pe piața muncii prin îmbunătățirea capacității lor de angajare. Pentru a realiza acest lucru, proiectul consolidează cooperarea între diferiți actori locali și regionali care lucrează cu femeile migrante, cum ar fi Centrele de Asistență Socială, Serviciul de Ocupare a Forței de Muncă, Biroul Guvernamental pentru Sprijinirea și Integrarea Migranților, municipalitățile, instituțiile de sănătate și de învățământ, ONG-urile, angajatorii etc.

Un program individual durează opt luni și este împărțit în trei părți. În prima parte, participanții lucrează în grupuri mici asupra propriilor puncte forte și a creșterii personale. Într-o a doua etapă, beneficiarii participă la cursuri de formare privind oportunitățile de angajare și de educație și își dezvoltă noi competențe. În cele din urmă, participanții sunt pregătiți pentru a intra pe piața muncii sau pentru a-și continua educația, datorită informațiilor suplimentare și serviciilor de consiliere oferite.

Consiliul pentru cetățenie și imigrație din Catalonia - Spania

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Departament d'Igualtat i Feminismes (DIFE) al Generalitat de Catalunya

Consiliul pentru Cetățenie și Imigrație este un organism de consultare și de participare la politicile de migrație promovate de Departament d'Igualtat i Feminismes (DIFE) al Generalitat de Catalunya. Consiliul a fost creat prin Decretul 86/2008 și a înlocuit Consiliul consultativ pentru imigrație.

Consiliul își propune să ofere guvernului autonom catalan, organismelor locale, entităților, sindicatelor și angajatorilor un spațiu de dialog și schimb de informații privind cooperarea strategică în domeniul politicilor de imigrație

Obiectivele Consiliului pentru cetățenie și imigrație sunt următoarele:

- să încurajeze participarea activă a populației imigrante, a celor care se întorc și a altor rezidenți la monitorizarea tuturor aspectelor și politicilor legate de migrație;
- contribuie la incluziunea în Catalonia;
- sensibilizarea cu privire la migrație și nediscriminare;
- să formuleze propuneri bazate pe dovezi privind modul în care se poate răspunde nevoilor specifice ale migranților și ale persoanelor care se întorc.

Consiliul de administrație este compus din mai multe organisme interne, printre care se numără plenul, Comitetul permanent, grupurile de lucru și mesele teritoriale. În prezent, mai mult de douăzeci de entități fac parte din el.

2. Sensibilizare și sensibilizare interculturală

2 © fauxels / pexels.com

Medierea interculturală eficientă este esențială pentru a permite participarea reală a resortisanților țărilor terțe în toate domeniile vieții sociale și politice. O condiție prealabilă pentru această mediere și participare semnificativă este ca **informațiile privind migrația să fie corecte, bazate pe dovezi și sensibile la dinamica interculturală**. Mai multe inițiative s-au dezvoltat în această direcție, lucrând asupra competențelor interculturale atât ale migranților, cât și ale comunităților locale.

Asociația Carta di Roma din Italia, de exemplu, face parte dintr-un efort mai amplu de combatere a rasismului, xenofobiei, prejudecăților și stereotipurilor din mass-media. De asemenea, serviciile au fost adaptate pentru a se asigura că toți utilizatorii, inclusiv resortisanții țărilor terțe, își cunosc pe deplin drepturile. Rețelele formale și informale de actori publici și privați de la nivel local colaborează în schimbul de

cunoștințe, acțiuni de sensibilizare și consiliere interculturală. Alte programe promovează sensibilitatea culturală în serviciile publice pentru tineret și în serviciile de asistență socială.

Bunele practici pe scurt

Asociația „Carta di Roma” - Italia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Consiliul Național al Jurnaliștilor (CNOG) și Federația Națională a Presei Italiene (FNSI), împreună cu mai multe ONG-uri și organizații internaționale.

Asociația Carta di Roma a fost înființată în decembrie 2011 cu scopul de a pune în aplicare Codul de conduită al jurnaliștilor privind imigrația, numit [Carta di Roma](#). Carta di Roma a fost semnată de Consiliul Național al Jurnaliștilor (CNOG) și de Federația Națională a Presei Italiene (FNSI) în iunie 2008. Membrii săi sunt ONG-uri și invitați permanenți, inclusiv Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), Oficiul Național împotriva Discriminării Rasiale (UNAR) și OIM..

Asociația este un punct de referință pentru cei care lucrează în industria media și în domeniul minorităților, inclusiv jurnaliști, operatori media, precum și diverse instituții, asociații și activiști implicați în promovarea drepturilor solicitanților de azil, refugiaților, minorităților și migranților în domeniul relatării media.

Asociația desfășoară activități de formare pentru operatorii media, activități de cercetare și monitorizare, seminarii privind relatările despre solicitanții de azil, refugiați, victimele traficului de persoane și migranți în mass-media. Alte activități includ premii speciale și evenimente publice menite să încurajeze raportarea corectă și responsabilă, colaborarea între operatorii media, universități, organizații ale societății civile, și editori.

Din iulie 2012, Asociația a organizat 12 întâlniri sau sesiuni de formare de scurtă durată pentru personalul agențiilor de știri principale (La Repubblica, Corsera, ANSA, ADN Kronos, TG2 și La7), sesiuni de formare în 8 școli de jurnalism. În plus, formarea Carta di Roma este acum obligatorie pentru toate școlile de jurnalism din Italia.

În 2013, DG Afaceri Interne a Comisiei Europene a menționat Carta di Roma ca fiind o bună practică la nivelul UE. În plus față de faptul că este o practică multipartită, inovatoare și sensibilă din punct de vedere cultural, această bună practică este, de asemenea, transferabilă: alte țări, printre care Grecia și Bulgaria, au adoptat mecanisme similare pentru a semnala comportamente incorecte și discriminare în mass-media.

Programul „Diversitate în politica de tineret” - Țările de Jos

Actorul (actorii) de punere în aplicare: ZonMw; CBS (Biroul Central Olandez de Statistică); SCP (Biroul Olandez de Planificare Socială și Culturală); NJi (Institutul Olandez pentru Tineret); NCJ (Centrul Olandez pentru Sănătatea Tinerilor); NVO (Asociația Olandeză a Educatorilor); NIP (Asociația Olandeză a Psihologilor); MBO-Raad (Consiliul Olandez de Educație Profesională); Institutul Verwey-Jonker.

Tinerii migranți și părinții lor au acces inegal la servicii publice precum sprijinul parental, sprijinul pentru tineri și serviciile sportive și culturale, cu implicații negative pentru creșterea și dezvoltarea lor. Pentru a contracara acest lucru, programul Diversitate în politica de tineret a urmărit dezvoltarea

cunoștințelor și a expertizei bazate pe cooperarea dintre tinerii migranți și părinții lor și profesioniștii și furnizorii de servicii..

Ministerul Afacerilor Interne și al Relațiilor cu Regatul a alocat aproximativ 10 milioane de euro pentru programul Diversitate în politica de tineret. ZonMw a condus programul și a coordonat activitățile. Programul a fost împărțit în trei pachete de lucru, și anume Cunoașterea interculturală, Meșteșugul intercultural, Consolidarea serviciilor locale pentru tineret. Fiecare dintre pachetele de lucru a fost dezvoltat de una dintre părțile interesate ale proiectului, și anume CBS (Biroul Central de Statistică din Țările de Jos), SCP (Biroul de Planificare Socială și Culturală din Țările de Jos), NJI (Institutul Olandez pentru Tineret), NCJ (Centrul Olandez pentru Sănătatea Tinerilor), NVO (Asociația Olandeză a Educatorilor), NIP (Asociația Olandeză a Psihologilor), MBO-Raad (Consiliul Olandez pentru Educație Profesională), Institutul Verwey-Jonker.

Scopul programului a fost acela de a "proteja diversitatea" în sectorul politicilor de tineret, cu obiectivul măsurabil ca tinerii migranți să beneficieze în mod egal de toate serviciile publice pentru tineret și de toate măsurile de protecție socială, ca și cei care nu sunt migranți. Mai concret, programul și-a propus să îmbunătățească accesul la servicii, precum și identificarea timpurie și prevenirea problemelor legate de creșterea copiilor. Programul a urmărit, de asemenea, să îmbunătățească mecanismele existente pentru a ajunge la tinerii migranți și la părinții acestora într-un stadiu timpuriu, pentru a atenua daunele cauzate de posibile perioade de neglijare din partea serviciilor de sprijin.

Pe lângă tinerii migranți și părinții acestora, proiectul a vizat profesioniștii, organizațiile de migranți, municipalitățile, institutele de cunoaștere și educatorii pentru a consolida capacitățile și a sprijini furnizorii de servicii existenți. Activitățile desfășurate au inclus o campanie de conștientizare, cursuri de sensibilizare culturală, identificarea barierelor în accesul la servicii, crearea unui instrument de măsurare a calității interculturale a intervențiilor.

Forumul andaluz pentru integrarea migranților - Spania

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Dirección General de Coordinación de Políticas Migratorias (Direcția generală de coordonare a politicilor de migrație) Junta de Andalucía

Andaluzia este una dintre regiunile Spaniei cu cea mai mare populație de migranți. Forumul pentru integrarea migranților, compus în mod egal din bărbați și femei, reunește principalele părți interesate în gestionarea migrației în regiune pentru a promova incluziunea socială, coeziunea și interculturalitatea.

Forumul este o inițiativă a Direcției Generale de Coordonare a Politicilor Migratorii din Andaluzia (Dirección General de Coordinación de Políticas Migratorias, Junta de Andalucía).

Forumurile sunt alcătuite dintr-o sesiune plenară și o comisie permanentă. Aceste spații sunt alcătuite din membri ai administrației publice din diferite domenii: locuințe, sănătate, copilărie, femei, ocuparea forței de muncă, companii, asociații de migranți, sindicate, municipalități, mass-media și experți. Sesiunea plenară și comisia pot crea grupuri specifice pentru a aborda diverse realități care afectează migrații.

Pentru a ajuta Andaluzia să elaboreze politici publice care să asigure incluziunea și participarea socială, Forumul desfășoară următoarele activități:

- consilierea guvernării locale în ceea ce privește politicile de migrație;
- formularea de propuneri și recomandări privind pregătirea, executarea, evaluarea și revizuirea planurilor de integrare în Andaluzia;
- primirea de propuneri și recomandări din partea organizațiilor sociale care lucrează cu migranții;
- programe și activități de monitorizare a migrației dezvoltate în sectorul public și privat;
- lupta împotriva rasismului și a xenofobiei prin crearea de campanii de sensibilizare în mass-media;
- promovarea coordonării interteritoriale cu alte organisme în vederea îmbunătățirii incluziunii sociale;
- menținerea unui mecanism de coordonare cu toți agenții implicați în incluziunea socială din Andaluzia

3. Informare și orientare

Informarea și accesul la serviciile legate de drepturi reprezintă o condiție prealabilă pentru a participa la activități sociale și a fi membri activi ai societății. În acest sens, comunitățile de resortisanți ai țărilor terțe au un rol important în conceperea serviciilor de informare și în identificarea nevoilor.

Bunele practici de mai jos sunt exemple de îmbunătățire a accesibilității și a calității serviciilor de incluziune, inclusiv a serviciilor de consiliere, de plasare a forței de muncă, de asistență medicală, de educație, de servicii sociale, în colaborare cu utilizatorii acestora. Prin activitățile EAMISS, de exemplu, comunitatea filipineză din Spania promovează acțiuni cu guvernul local pentru a asigura integrarea deplină a migranților și a combate abuzurile.

3 © Matheus BERTELLI / pexels.com

Aceste proiecte arată, de asemenea, importanța furnizării de informații privind oportunitățile disponibile la nivel local, prin stabilirea de legături cu toate părțile interesate și organizațiile locale relevante. Alte inițiative s-au axat pe promovarea participării directe la experiențe colective care promovează diversitatea și egalitatea de gen prin îmbunătățirea accesului la servicii.

Pentru a valorifica pe deplin beneficiile participării în comunitățile gazdă, ar trebui să se ofere informații și orientare încă din primele etape ale proiectelor de migrație. OIM a promovat programe de orientare culturală înainte de plecare și după sosire în diferite țări, inclusiv în țările partenere ale Includ-EU, [Italia](#), [Spania](#) și [Olanda](#), pentru a gestiona așteptările noilor veniți și a-i informa cu privire la provocări și oportunități. Acest tip de orientare nu numai că le permite migranților să devină conștienți de convențiile și normele sociale, dar îi pune în legătură din timp cu serviciile și rețelele adecvate din țările de destinație.

Bunele practici pe scurt

InterACT + Participarea activă și integrarea migranților - România

Actorul (actorii) de punere în aplicare: OIM România, AID Rom, Fundația Schottener Servicii Sociale

Obiectivul general al acestei inițiative este de a spori incluziunea socio-economică a resortisanților țărilor terțe în România prin intermediul unei cooperări între OIM, AID Rom, Fundația Schottener Servicii Sociale și Guvernul României. Datorită acestui parteneriat, o rețea de ghișee unice înființată în București și Brașov oferă asistență personalizată pentru migranții din România de peste un deceniu.

În prezent, există 12 Centre Regionale de Integrare (două gestionate de OIM România în București și Brașov) care funcționează ca ghișee unice unde adulții și copiii cu permis de ședere pot accesa informații și consiliere privind serviciile locale (ocupare, sănătate, educație, locuințe, servicii sociale etc.); asistență materială și medicală; cursuri de orientare; cursuri de limba română pentru adulți și copii (inclusiv activități extrașcolare); sprijin personalizat pentru femei prin consiliere de grup; activități socio-culturale care implică comunitatea locală..

OIM România monitorizează activitățile prin colectarea regulată de date și prin întâlniri trimestriale de coordonare cu Inspectoratul General pentru Imigrări și cu organizațiile care gestionează Centrele Regionale de Integrare.

Trăind într-o țară nouă: Centrul de dezvoltare și educație Novo Mesto (RIC Novo mesto) - Slovenia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Centrul de dezvoltare și educație Novo Mesto (RIC Novo mesto)

Centrul de Dezvoltare și Educație din Novo Mesto a făcut parte din proiectul Educație generală și non-formală a adulților, care a constat în 15 programe de educație a adulților destinate adulților activi cu vârste cuprinse între 25 și 55 de ani, adulților de peste 55 de ani, șomerilor, romilor, migranților, deținuților și adulților cu nevoi speciale. Participanții au fost în mare parte persoane care nu au avut acces la programul de integrare inițială.

Proiectul a fost dezvoltat pentru a umple lacunele din programele de integrare existente și pentru a oferi mai multor migranți șansa de a învăța slovena, de a-și îmbunătăți alfabetizarea funcțională, de a avea acces la un loc de muncă și de a deveni parte a societății slovene.

Aproximativ 20 de participanți s-au alăturat programului în fiecare an și au asistat la formările, discuțiile și activitățile oferite. După încheierea programului, mulți participanți au rămas în contact cu organizația prin intermediul activităților Centrului de orientare pentru educația adulților Novo Mesto.

Programul a fost implementat pentru prima dată între 2012 și 2014 de către Centrul de Dezvoltare și Educație Novo Mesto și a fost finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul Fondului Social European, de Ministerul Educației, Științei, Culturii și Sportului și de municipalitatea Novo Mesto. Același program se va derula și între 2016 și 2019.

EAMISS - Equip d'Atenció i Mediació Intercultural Sociosanitari - Spania

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Echip d'Atenció i Mediació Intercultural Sociosanitari

EAMISS este o asociație non-profit înființată de comunitatea filipineză din Catalonia. Principalele sale obiective sunt de a acționa ca mediator intercultural între comunitate și serviciile și instituțiile locale și de a promova participarea, diversitatea și egalitatea de gen.

EAMISS operează în strânsă legătură cu Departament d'Igualtat i Feminismes (DIFE) al Generalitat de Catalonia, ajungând la filipinezii care ar putea avea nevoie de sprijin și ajutor.

Asociația lucrează pentru a-i sprijini pe noii veniți filipinezi în diferitele etape de primire în Catalonia, oferind informații despre drepturi, servicii și cursuri de limbă. EAMISS facilitează accesul la educație și asistență medicală, informează îngrijitorii și lucrătorii casnici cu privire la drepturile lor, oferă servicii legate de imigrație, ajută filipinezii să obțină permise de muncă, oferă servicii de traducere și sesiuni de informare privind violența de gen.

POMP - Sprijin psihosocial pentru familiile de imigranți - Slovenia

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Institutul MISSS

Programul POMP (Sprijin psihosocial pentru familiile de imigranți) al Institutului MISSS are ca scop promovarea incluziunii active a imigranților în comunitatea locală. Scopul său este de a reduce izolarea și excluziunea socială a familiilor de migranți printr-o abordare multidisciplinară.

Bazat pe nevoile și problemele reale cu care se confruntă migranții, programul se concentrează pe cinci domenii majore, și anume: învățarea și dialogul intercultural; alfabetizarea funcțională și informatică; sprijin pentru elevii din școlile primare și secundare; informații privind drepturile și obligațiile; consiliere individuală..

POMP urmărește să atenueze barierele cu care se confruntă copiii migranți la școală, să îmbunătățească calitatea vieții de familie și să ofere toate informațiile, sprijinul și consilierea necesare cu privire la diverse aspecte familiale, drepturi sociale, educație, sănătate, angajare, locuințe.

Pornind de la doar câțiva elevi de la o școală din apropiere, programul a inclus ulterior un număr tot mai mare de școli primare și secundare, iar numărul participanților adulți a crescut și el.

POMP este realizat de un pedagog social și de un sociolog, cu ajutorul studenților din ultimul an de la Asistență Socială. Acesta este finanțat de Ministerul Muncii, Familiei și Afacerilor Sociale și de municipalitatea din Ljubljana.

4. Intervenții de amestec social

4 © Askar ABAYEV / pexels.com

Găsirea timpului pentru a **cultiva relații și pentru a-și urmări interesele** este adesea inaccesibilă pentru mulți resortisanți ai țărilor terțe în condiții dezavantajate. Problemele financiare și juridice, responsabilitățile de îngrijire și condițiile de muncă adesea nefavorabile îngreunează stabilirea de relații în condiții de egalitate cu alți rezidenți și **ameliorarea stresului legat de migrație**. În acest sens, prin urmare, a le permite resortisanților țărilor terțe să aibă „timp liber” pentru a-și urmări interesele este un obiectiv important de incluziune socială.

Activitățile de mai jos au fost concepute pentru a facilita dialogul și înțelegerea interculturală, permițând în același timp resortisanților țărilor terțe să se bucure de timp liber de la locul de muncă, educație, proceduri administrative și juridice. Acestea contribuie la stabilirea unor **relații de respect reciproc**, la încurajarea dialogului intercultural și a

solidarității, precum și la reducerea diferențelor percepute. În plus, acestea le oferă noilor veniți posibilitatea de a-și sărbători tradițiile și de a le împărtăși în cadrul noii comunități.

Bunele practici pe scurt

Proiectul Bahar: Multe rețete, un singur oraș - The Book - Grecia

Actor(i) care implementează: Centrul de Coordonare din Atena pentru problemele migranților și refugiaților (ACCMR) cu sprijinul ActionAid Hellas

Gătitul reunește oamenii, indiferent de originea lor. În cadrul acestui proiect, femeile care locuiesc în Atena au fost invitate să gătească în cadrul unui festin al aromelor și al schimburilor culturale. Vizitatorii au fost invitați să deguste mâncăruri din Grecia și din străinătate, să se cunoască, să danseze și să se distreze.

Aceste evenimente au avut ca rezultat cartea proiectului Bahar, publicată de Centrul de Coordonare din Atena pentru problemele migranților și refugiaților (ACCMR) cu sprijinul ActionAid Hellas și al Rețelei Melissa a femeilor migrante. Cartea include 12 rețete care erau pregătite în timpul sărbătorilor, precum și poveștile pe care bucătarii le împărtășeau.

Potrivit Hannei din Ucraina, membră activă a rețelei Melissa care trăiește în Grecia, gătitul este legat de familie. „Gătitul îmi amintește de familia mea”, a spus ea.

„Fiica mea se joacă cu toți ceilalți copii de la școală, indiferent de unde vin, și o încurajez să facă asta. Destul de curând, va merge la universitate cu acești copii, vor petrece o viață întreagă împreună, trebuie să comunice”, a împărtășit Spyridoula, care locuiește în Kolonos, un cartier multicultural din Atena.

Publicația a fost realizată în cadrul proiectului „Obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) și migrația - multiplicatori și jurnaliști care se adresează factorilor de decizie și cetățenilor din UE”, un proiect de trei ani finanțat de Comisia Europeană. Programul își propune să crească gradul de conștientizare cu privire la ODD, la migrație și la interacțiunea dintre acestea.

Festivalul multicultural Cluj-Napoca - România

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului Cluj-Napoca (LADO), Municipiul Cluj-Napoca, comunități de migranți

Festivalul Multicultural Cluj-Napoca este o sărbătoare anuală a diversității. Activitățile festivalului promovează dialogul intercultural, înțelegerea reciprocă și cooperarea între persoane din medii culturale diferite. De asemenea, acestea urmăresc să combată stereotipurile și prejudecățile.

Împreună, localnicii și noii veniți își prezintă culturile și tradițiile sub forma unor spectacole de dans și muzică, artă, costume și mâncare. Prima ediție a evenimentului a fost organizată în 2012 și a reunit reprezentanți din 12 țări, precum și cetățeni din Cluj-Napoca născuți în străinătate. În 2015, Festivalul Multicultural a fost inclus în cadrul evenimentului Zilele Clujului, organizat în fiecare an de către municipalitate și partenerii săi (sectorul privat, ONG-uri, mediul academic etc.). În 2019, evenimentul a durat patru zile și a avut 300.000 de participanți.

Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului din Cluj-Napoca (LADO) sprijină organizarea festivalului prin coordonarea reprezentanților comunităților de migranți, care se ocupă de pregătirea evenimentului. Municipiul Cluj-Napoca oferă sprijin financiar.

Sport pentru toți - Țările de Jos

Actor(i) care implementează: NOC*NSF (Comitetul Olimpic Olandez și Federația Sportivă Olandeză), Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), Kenniscentrum Sport (Centrul olandez de cunoștințe pentru sport), Right to Play

În perioada noiembrie 2015 - martie 2017, NOC*NSF (Comitetul Olimpic Olandez și Federația Sportivă Olandeză), COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) și Kenniscentrum Sport (Centrul olandez de cunoștințe pentru sport) au implementat proiectul „Sport și refugiați” (“Sport & Vluchtelingen”).

Acest proiect a fost posibil datorită cooperării dintre COA și cluburile sportive consacrate și a avut ca scop facilitarea interacțiunii dintre rezidenții a 23 de centre de primire din Țările de Jos și populația locală.

Proiectul a încurajat sensibilitatea culturală în rândul comunităților gazdă și al solicitanților de azil prin facilitarea activităților sportive în timpul cărora comunitățile gazdă și solicitanții de azil interacționează între ei. ONG-ul olandez Right to Play a organizat ateliere de lucru pe tema legăturii dintre sport, traume și refugiați.

Sensibilitatea la diferențele de gen și de vârstă a fost esențială pentru proiect. Una dintre principalele constatări ale studiului de referință realizat de Kenniscentrum Sport, de exemplu, a fost că femeile tinere solicitante de azil participă mai puțin la activități sportive decât bărbații solicitanți de azil de vârstă mijlocie. Proiectul a abordat în mod specific acest dezechilibru de gen și de vârstă.

U-RLP Utrecht Refugee Launch Pad (Plan Einstein) - Țările de Jos

Actorul (actorii) de punere în aplicare: Municipality din Utrecht, Socius Living (IMM), COA, New Dutch Connections (ONG), Volunteerhub Utrecht, de Voorkamer (ONG), Teatrul Stut, Radio Einstein, Școala de Economie (USE) și Centrul pentru Antreprenoriat (UtrechtCE), Universitatea din Utrecht, Universitatea Populară din Utrecht (divizia de limbă engleză), Social Impact Factory (ONG), Consiliul Olandez pentru Refugiați (ONG)

Utrecht Refugee Launchpad (Plan Einstein) a fost o soluție inovatoare în materie de locuințe și coeziune socială, ca răspuns la creșterea numărului de cereri de azil în perioada 2015-2016. Între noiembrie 2016 și octombrie 2018, proiectul a găzduit solicitanți de azil (cu și fără permis de ședere) în același complex cu tineri din cartierul Overvecht.

Proiectul a promovat învățarea în comun, invitând locuitorii din cartier să urmeze cursuri împreună și să se angajeze în activități sociale într-un spațiu social comun. Cursurile de limba engleză și de antreprenoriat au fost oferite ca subiecte cu valoare „de viitor”, utile pentru viitorul profesional al participanților, indiferent de țara în care vor locui în cele din urmă.

Facilitatea de găzduire și învățare în comun, cunoscută la nivel local sub numele de "Plan Einstein", a avut ca scop dezvoltarea rețelelor sociale ale solicitanților de azil cu vecinii, oferind în același timp participanților oportunități de a-și dezvolta abilitățile, de a spori bunăstarea și de a îmbunătăți coeziunea comunitară în cartier. Ca atare, proiectul a urmărit să se implice în preocupările comunităților de primire, să activeze solicitanții de azil "din prima zi" și să inverseze spirala negativă a plictiselii, anxietății, izolării și înrăutățirii sănătății mintale, care sunt frecvente în comunitățile de migranți.

Proiectul a fost inițiat de orașul Utrecht datorită unei finanțări directe din partea UE și a fost dezvoltat în continuare de participanți, localnici, profesioniști, voluntari și organizații. Organizațiile implicate au fost: Social Impact Factory, Socius Wonen, Utrecht Center for International Entrepreneurship (parte a Universității din Utrecht), VluchtelingenWerk West și Midden-Nederland (Consiliul Olandez pentru Refugiați), Welkom in Utrecht, de Volksuniversiteit Utrecht, COA, New Dutch Connections, Volunteerhub Utrecht, de Voorkamer, Theatre Stut en Radio Einstein.

Contribuția Includ-REU la participare și întâlniri interculturale

Pe lângă promovarea bunelor practici prezentate mai sus, Includ-EU a lansat **două acțiuni pilot** în domeniul participării și al întâlnirilor interculturale. Primul, **în România**, se concentrează pe facilitarea accesului la informații esențiale, atât online, cât și offline, ca o condiție prealabilă pentru participarea la toate aspectele vieții sociale. Cel de-al doilea proiect pilot, implementat **în Spania**, se adresează fetelor tinere și le oferă sprijin și îndrumare de la egal la egal.

Locul de întâlnire pentru noii veniți în Cluj Napoca

Acest proiect-pilot Includ-EU va facilita participarea în societate a resortisanților țărilor terțe care se mută în Cluj Napoca, oferindu-le informații complete, actualizate, structurate și ușor de utilizat, precum și îndrumare și asistență specifică pe tot parcursul procesului..

Bazat pe o colaborare între Primăria Municipiului Cluj Napoca și OIM România, proiectul va stabili un ghișeu **unic** conceput ca parte a acțiunilor orașului pentru a sprijini integrarea. Ghișeul unic va colecta și procesa toate informațiile de care au nevoie resortisanții țărilor terțe pentru a se simți ca acasă în Cluj, inclusiv informații despre locuință, educație, ocuparea forței de muncă și antreprenariat, limbă și cultură, înregistrare și legislație, sănătate și sisteme medicale, timp liber și sport.

Ghișeul unic va fi disponibil atât online, cât și offline. Versiunea online va fi o platformă cu trei ghiduri și linkuri către informații suplimentare utile, în special:

- Ghid general de integrare (Cum să te stabilești în Cluj);
- Ghidul de angajare (Cum să-ți găsești un loc de muncă în Cluj);
- Ghidul de antreprenariat (Cum să-ți deschizi propria afacere în Cluj).

Versiunea offline va fi un ghișeu de servicii în centrul Clujului, deschis pentru orice nou-venit care dorește să primească informații, îndrumare, asistență sau are întrebări legate de procesul de incluziune.

Proiectul pilot va beneficia de schimburi naționale cu alte municipalități din România, precum și de schimburi internaționale privind bunele practici implementate în alte țări.

Programul de mentorat social al Cataloniei pentru fetele în mișcare

În Catalonia, Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència - DGAIA (Direcția Generală de Asistență pentru Copii și Adolescenți) sprijină în prezent 3.521 de copii și tineri migranți neînsoțiți care au devenit deja majori. Aproximativ 4 la sută dintre aceștia sunt femei (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, 2021). Cele mai multe dintre fetele care beneficiază de unul dintre programele oferite de DGAIA au 18 sau 19 ani, reprezentând 57,25% din numărul total de fete asistate.

Programul pilot „Mentorat social pentru fostele fete migrante neînsoțite sau pentru tinerele naționale care au trecut printr-o experiență migratorie similară” va stabili o relație de mentorat între acest grup și tineri studenți universitari pentru a îmbunătăți incluziunea socială a acestora. În același timp, acesta va emancipa atât mentorii, cât și elevii pentru a contracara violența bazată pe gen.

Direcția Generală pentru Migrații, Refugiu și Antirasism a Guvernului Cataloniei va conduce proiectul, care va fi implementat în colaborare cu Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència și cu organizații terțe. Universitățile locale vor sprijini căutarea de mentori.

Acțiunea-pilot are ca scop îmbunătățirea incluziunii fostelor fete migrante neînsoțite sau a fetelor spaniole care au migrat în Spania. Obiectivul principal este de a le spori oportunitățile de formare și de angajare, precum și de a preveni violența de gen. Mai exact, proiectul își propune:

1. abilitarea femeilor tinere pentru a preveni violența de gen și/sau pentru a dezvolta strategii de atenuare a efectelor violenței de gen;
2. să creeze o rețea care să favorizeze incluziunea lor socială prin relații de mentorat și prin identificarea unor locuri în care pot participa la activități și pot cunoaște persoane noi;
3. să îmbunătățească autonomia tinerilor pentru a facilita tranziția către vârsta adultă, inclusiv îmbunătățirea cunoștințelor de limbă catalană și o mai bună cunoaștere a oportunităților socio-culturale și de angajare;
4. ruperea de stigmatul societății gazdă, inclusiv prin doborârea propriilor stereotipuri ale mentorilor.

În cadrul diferitelor întâlniri, mentorii și persoanele îndrumate vor practica limba, vor crea legături sociale și vor descoperi resursele disponibile. Scopul este de a crea spații de încredere, precum și oportunități de a construi o rețea socială în cadrul societății gazdă. Pe lângă întâlnirile individuale, va fi organizată o sesiune de formare pentru mentori și beneficiari ai mentoratului: sesiunea va consta într-un atelier de lucru privind prevenirea violenței de gen, pentru a le oferi participanților instrumente pentru a face față situațiilor în care se pot afla și pentru a crea un spațiu sigur în care aceștia își pot împărtăși experiențele, dacă doresc să o facă.

Concluzii

Participarea politică, socială și culturală în societate este o **parte integrantă a unei incluziuni cu adevărat realizate**. Participarea la viața publică îmbunătățește, de asemenea, legitimitatea democratică și eficiența politicilor, deoarece permite resortisanților țărilor terțe să aibă un **cuvânt de spus** în deciziile care au impact asupra vieții lor.

Contribuind la viața comunității lor locale, resortisanții țărilor terțe pot combate sentimentul de deznădăcinare legat de migrație, pot elimina stereotipurile care le afectează viața de zi cu zi și se pot dezvolta în noul lor mediu de reședință.

Comunitățile de primire ar trebui, de asemenea, să se angajeze în mod activ în schimburi de la egal la egal și în activități de amestec social cu noii veniți și să se asigure că **comunicarea privind migrația este corectă** și nu alimentează narațiuni xenofobe sau discriminatorii.

Din nefericire, resortisanții țărilor terțe au **puține posibilități de participare politică** în țările Includ-EU, atât din cauza unor factori structurali, cât și a unor factori individuali. Cu toate acestea, bunele practici prezentate în această informare sugerează că **este posibil să se promoveze un angajament activ chiar și atunci când o mai mare participare politică și o mai mare emancipare se dovedesc a fi dificil de realizat**.

Această trecere în revistă a bunelor practici privind modul de promovare a participării și a schimburilor interculturale, precum și de sprijinire a difuzării activităților de mixare socială în țările Includ-EU sugerează că următoarele acțiuni sunt esențiale pentru a elimina barierele din calea unei implicări semnificative:

- ⇒ **să dezvolte capacitățile în rândul resortisanților țărilor terțe și al actorilor locali de primă linie - în special în rândul femeilor, tinerilor, persoanelor în vârstă și al persoanelor cu handicap - pentru a se angaja pe deplin în toate oportunitățile de participare socială, civică, politică și economică:** primul pas către o mai mare participare și întâlniri interculturale este asigurarea accesului resortisanților țărilor terțe la instrumentele și locurile de participare în societate pe picior de egalitate cu ceilalți rezidenți;
- ⇒ **să investească în acțiuni de sensibilizare și de sensibilizare interculturală:** pentru a permite implicarea resortisanților țărilor terțe în toate domeniile vieții sociale și politice, este important să se asigure că informațiile privind migrația sunt corecte, bazate pe dovezi și sensibile la dinamica interculturală. Aceasta ar trebui să implice acțiuni și măsuri care să combată rasismul, xenofobia, prejudecățile și stereotipurile, precum și punerea în aplicare deplină a legislației împotriva discriminării și a tratamentului egal;
- ⇒ **îmbunătățirea serviciilor de informare și orientare la nivel local:** informarea și accesul la serviciile legate de drepturi reprezintă o condiție prealabilă pentru a fi membri activi ai societății. Comunitățile resortisanților țărilor terțe ar trebui să fie implicate direct în conceperea serviciilor de informare și în

identificarea nevoilor. Informațiile privind oportunitățile disponibile la nivel local ar trebui să fie furnizate tuturor resortisanților țărilor terțe, prin stabilirea de legături cu toate părțile interesate și organizațiile locale relevante;

- ⇒ **Promovarea amestecului social prin evenimente, activități comune și petrecerea în comun a timpului liber, ca modalități de vindecare a traumelor, de învingere a stereotipurilor și de creare a unor societăți mai coezive:** stabilirea de relații cu alți rezidenți în condiții de egalitate și găsirea de soluții pentru a scăpa de stresul legat de migrație ar trebui să devină priorități majore ale politicilor de incluziune. Bucurându-se de timpul liber de la muncă, de la îngrijire și de la alte îndatoriri, în special în contextul schimburilor cu alți rezidenți, contribuie la îmbogățirea reciprocă a relațiilor de respect.

Pentru ca aceste recomandări să poată fi puse în practică, este esențial să se **pledzeze pentru sau să se investească în cadre politice și juridice care să asigure durabilitatea acestor inițiative.** De exemplu, intervențiile antidiscriminare necesită reforme juridice, politice și instituționale pentru a elimina barierele care îi împiedică pe migranți să aibă acces la informații, resurse și servicii în diverse domenii ale vieții comunitare (locuințe, locuri de muncă, sănătate, internet etc.) și pentru a combate toate formele de intoleranță. În același timp, practicienii și factorii de decizie politică ar trebui să dezvolte activități durabile de mixare socială prin includerea unor instrumente adecvate de monitorizare și evaluare, prin implicarea unei game largi de părți interesate și prin căutarea sprijinului instituțional la mai multe niveluri de guvernare.

Bibliografie

- Avocat al principiului egalității 2019. Raportul anual pentru anul 2019. www.zagovornik.si/wp-content/uploads/2020/09/Annul-report-2019_Summary.pdf (accesat la 31 martie 2022).
- Bajt, V. și Pajnik, M. 2010. Provocările actuale ale integrării migranților: Xenofobia și rasismul. Cazul Sloveniei. ec.europa.eu/migrant-integration/library-document/current-challenges-migrant-integration-xenophobia-and-racism-case-slovenia_en (accesat la 31 martie 2022).
- Bertelli, D. 2019 Cum participă migrații la viața politică în contexte restrictive? Cetățenie, apartenență și participare Italia. Institutul de Cercetare pentru Pace din Oslo. 2019. reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Bertelli%2C%20Davide%20-%20How%20Do%20Migrants%20Participate%20Politically%20within%20Restrictive%20Contexts%2C%20OPRIO%20Policy%20Brief%2015-2019.pdf (accesat la 31 martie 2022).
- De Gruijter, M. și De Winter-Koçak, S. 2018. Toen Gevlucht...Hoe is Het Nu?. Kennisplatform Integratie & Samenleving.
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies 2021. Dades Obertes Catalunya. analisi.transparenciacatalunya.cat/Demografia/Infants-i-joves-migrats-sols-acollits-a-Catalunya/mxpz-6y5e (accesat la 31 martie 2022).
- Comisia Europeană 2022. Ucraina: Comisia propune protecție temporară pentru persoanele care fug de războiul din Ucraina și orientări privind controalele la frontieră. ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1469 (accesat la 4 martie 2022)..
- Site-ul web european privind integrarea 2021. Informații și bune practici privind integrarea migranților. ec.europa.eu/migrant-integration/governance/netherlands (accesat la 31 martie 2022)..
- OIM 2019. Raportul mondial privind migrația 2020. www.un.org/sites/un2.un.org/files/wmr_2020.pdf (accesat la 31 martie 2022).
- OIM 2021. Puterea contactului: Proiectarea, facilitarea și evaluarea activităților de mixare socială pentru a consolida integrarea migranților și coeziunea socială între migranți și comunitățile locale. publications.iom.int/books/power-contact-designing-facilitating-and-evaluating-social-mixing-activities-strengthen (accesat la 20 aprilie 2022).
- Platforma de comunicare Integratie & Samenleving 2020. Coronavirus en eenzaamheid bij migrantenouderen:tips. www.kis.nl/artikel/coronavirus-en-eezaamheid-bij-migrantenouderen-tips (accesat la 31 martie 2022).

- MIPEX 2020a. Principalele constatări. Grecia. <https://www.mipex.eu/greece> (accesat la 31 martie 2022).
- MIPEX 2020a. Principalele constatări. Grecia. www.mipex.eu/greece (accesat la 31 martie 2022).
- MIPEX 2020b. Principalele constatări. Italia. www.mipex.eu/italy (accesat la 31 martie 2022).
- MIPEX 2020c. Principalele constatări. Țările de Jos. www.mipex.eu/netherlands (accesat la 31 martie 2022).
- MIPEX 2020d. Principalele constatări. România. www.mipex.eu/romania (accesat la 31 martie 2022).
- Principalele constatări ale MIPEX 2020e. Slovenia. www.mipex.eu/slovenia (accesat la 31 martie 2022).
- MIPEX 2020f. Principalele constatări. Spania. www.mipex.eu/spain (accesat la 31 martie 2022).
- OCDE 2018a. Colaborarea în vederea integrării la nivel local a migranților și refugiaților. www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264085350-en.pdf?expires=1648647735&id=id&accname=guest&checksum=94B66CB215B15CCB0262E565A13DE14A (accesat la 31 martie 2022).
- Prins, E. 2020. Coronastress bij vluchtelingen; blijf bellen. Zorg + Welzijn. www.zorgwelzijn.nl/coronastress-bij-vluchtelingen-blijf-bellen/ (accesat la 31 martie 2022).
- UNESCO 2022. Ucraina: Răspunsul UNESCO la nevoile educaționale ale copiilor. <https://news.un.org/en/story/2022/03/1115122> (accesat la 4 marti).

Includ-EU

Promovarea participării și a
întâlnirilor cu societățile gazdă

The project is funded by the Asylum,
Migration and Integration Fund of
the European Union

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat
i Feminismes

GEMEENTE TILBURG

REGION OF CRETE
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

anci
toscana

www.inclueu.eu

Acest proiect este finanțat prin fondul AMIF al Uniunii Europene.